

The Tribunal (Storm) Opdrachtenblad

Regie: Hans-Christian Schmid
Jaar: 2009
Duur: 105 minuten
Filmkeuring: 12 (angst en discriminatie)
Website: www.sturm-der-film.de

Voorafgaand aan de film

Tussen 1991 en 1995 woedde er in voormalig Joegoslavië een burgeroorlog. Aanleiding voor deze oorlog was de wens van sommige deelstaten van Joegoslavië om onafhankelijk te worden. Andere deelstaten waren hier tegen. In het geweld dat volgde, vielen meer dan 100.000 doden en moesten meer dan 2 miljoen mensen hun huis ontvluchten. Toen de oorlog eindelijk afgelopen was, betekende dit niet de oplossing van alle problemen. Veel van oorlogsmisdaden verdachte legercommandanten liepen bijvoorbeeld nog vrij en ongestraft rond. Sommige van deze oorlogsmisdadigers zijn inmiddels opgepakt en berecht. Anderen, waaronder bijvoorbeeld de Servische opperbevelhebber Ratko Mladic, worden nog steeds gezocht zodat ze berecht kunnen worden.

De hoofdpersoon in de film *The Tribunal* is Hannah Maynard, openbaar aanklager bij het Joegoslavië-Tribunaal in Den Haag. Zij is belast met het proces tegen de Servische Goran Duric, een legercommandant die verdacht wordt van oorlogsmisdaden tijdens de burgeroorlog in voormalig Joegoslavië. Duric zou verantwoordelijk zijn voor etnische zuiveringen in het dorp Kosmaj. Om de zaak te kunnen winnen, moet Hannah de Bosnische Mira overtuigen om tegen Duric te getuigen. Mira, die een nieuw leven begonnen is in Berlijn, probeert haar verleden juist te vergeten en wil de vreselijke dingen die ze heeft meegemaakt niet oprakelen. Dit is echter niet het enige probleem waar Hannah in aanloop naar het proces tegenaan loopt: de Servische autoriteiten zijn niet van plan mee te werken en zelfs haar eigen collega's blijken niet altijd hetzelfde doel van gerechtigheid na te streven. Ondertussen begint de tijd te dringen: de zaak moet afgehandeld zijn binnen de door het Tribunaal vastgestelde tijd.

De film *The Tribunal* won op het filmfestival Berlijn 2009 de Amnesty International Film Prize. De officiële titel van de film is *Sturm*, oftewel storm. Maar om verwarring met de Nederlandse film *De storm* te voorkomen (die ook in 2009 uitkwam en gaat over de watersnoodramp in 1953), is de titel van de film in Nederland omgedoopt tot *The Tribunal*.

De Duitse regisseur Hans-Christian Schmid baseerde zijn film op interviews die hij hield met een Duitse openbaar aanklager. Haar verhaal weet hij in *The Tribunal* om te vormen naar een spannende film, die echter nog steeds realistisch is en inzicht geeft in de internationale rechtspraak. De film laat zien dat gerechtigheid niet vanzelfsprekend is en dat daarbij veel partijen en belangen tegenover elkaar staan. In de film zie je welke compromissen er soms gesloten moeten worden in de internationale rechtspraak om toch iets te kunnen bereiken. Dit zijn vaak compromissen die ingaan tegen de principes van gerechtigheid en genoegdoening van slachtoffers maar in plaats daarvan tegemoetkomen aan bureaucratische en diplomatieke systemen.

Voorafgaand aan de film

Tijdens het draaien van de film werd Radovan Karadzic in juli 2008 opgepakt en uitgeleverd aan het Joegoslavië-Tribunaal. Karadzic wordt verdacht van oorlogsmisdaden en was al dertien jaar voortvluchtig. De thema's van de film zijn dus heel actueel.

Opdracht 1.

Zoek op waar voormalig Joegoslavië lag en uit welke verschillende landen het nu bestaat.

Opdracht 2.

Schrijf in ongeveer tien zinnen op wat je weet over de voormalige oorlog (1991-1995) in Joegoslavië.

Opdracht 3.

Zoek op internet (bijvoorbeeld op <http://nl.wikipedia.org>) of in de reader naar informatie over de voormalige oorlog in Joegoslavië; hoe deze is ontstaan en het verloop ervan. Vergelijk die omschrijving met je eigen omschrijving uit opdracht 2. Wat wist je (nog) niet?

Opdracht 4.

- a. Zoek in de reader de definitie op van een 'tribunaal'.
- b. Zoek op wat het Joegoslavië-tribunaal is, en waarin het verschilt van het Internationaal Strafhof en het Internationaal Gerechtshof.
- c. Kijk in de krant of andere media of het Joegoslavië-tribunaal deze week in het nieuws was. Vertel/schrijf aan je klas/groep wat je erover leest of hoort. (in tien zinnen)

Kijkopdracht:

1. Probeer tijdens de film de verschillende partijen te onderscheiden die tegenover elkaar staan in het proces tegen Duric. Welke verschillende belangen hebben deze partijen?
 2. Probeer er tijdens de film op te letten voor welke dilemma's de openbaar aanklager Hannah, hoofdgetuige Mira en haar broer Alan komen te staan.
-

Na afloop van de film

Opdracht 5.

- Beschrijf in ongeveer tien zinnen wat je van de film vond. Vond je de film bijvoorbeeld indrukwekkend of shockerend. Probeer daarbij je gevoel te omschrijven dat je direct na afloop van de film had.
- Wat is je het meest bij gebleven uit de film? Leg uit.

Opdracht 6.

- In Duitsland is de originele titel van de film "Stum" (= Storm). Om verwarring met andere films te voorkomen draagt de film buiten Duitsland de titel "The Tribunal". Waarom heeft de Duitse regisseur voor de titel "Sturm" gekozen, denk je?
- Zou je de film dezelfde titel hebben gegeven? Waarom wel/niet.
- Geef twee andere mogelijke titels.

Opdracht 7.

Het centrale thema van de film is de oorlog in voormalig Joegoslavië en de berechting van oorlogsmisdadigers door het Joegoslavië-Tribunaal.

- Had je voordat je deze film zag wel eens gehoord over het Joegoslavië-Tribunaal? Licht je antwoord toe.
- Zo ja, is je beeld over het Joegoslavië-Tribunaal veranderd na het zien van de film? Leg uit.
- Helpt deze film je de internationale rechtspraak beter te begrijpen of juist niet? Leg uit.

Opdracht 8.

Het Joegoslavië-Tribunaal is speciaal opgericht om schenders van mensenrechten ten tijde van de oorlog te berechten.

- Kun je nog meer voorbeelden noemen van dergelijke tijdelijke tribunalen of waarheidscommissies? Noem er minstens twee en beschrijf bij elk voorbeeld in ongeveer vijf zinnen waarom dit tribunaal werd opgericht en welke oorlog of conflict daaraan voorafging. Zoek hiervoor bijvoorbeeld op de site van Amnesty International, bij het thema berechting en waarheidscommissies (http://www.amnesty.nl/thema/thema_berechting) en op de landenpagina's (via <http://www.amnesty.nl/landenpagina>).

- In de reader kun je lezen dat er veel kritiek is op de werking van tribunalen. Welke punten van kritiek zijn van toepassing op het proces van legercommandant Goran Duric in de film. Noem er tenminste drie en licht je antwoord toe.

Opdracht 9.

- De regisseur wilde een spannende film – een thriller – maken, gebaseerd op waargebeurde verhalen. Maar tegelijkertijd moest het een fictief verhaal worden. De film is daardoor uiteindelijk een combinatie geworden van een thriller en een drama, met een basis in de werkelijkheid. Geef van alle drie de elementen (thriller, drama, gebaseerd op ware gebeurtenissen) één voorbeeld uit de film.
- Geef een korte beschrijving van de verhaallijn (begin-midden-eind) en verwerk daarin de ontwikkelingen van de belangrijkste personages.
- Waarop ligt de nadruk in het verhaal? Op het verhaal zelf, op de thematiek of juist op de ontwikkeling van de personages? Licht je antwoord toe.

Opdracht 10.

De hoofdpersonen van de film, openbaar aanklager Hannah, hoofdgetuige Mira en Alan, de broer van Mira, komen alle drie voor een persoonlijk dilemma te staan waarbij ze moeten kiezen tussen hun drang naar gerechtigheid aan de ene kant, en de politieke en juridische realiteit aan de andere kant.

- Beschrijf zo duidelijk mogelijk (in vijf zinnen) het dilemma van Alan, de broer van Mira. Kun je je voorstellen dat jij in dezelfde situatie in staat zou zijn tot een dergelijke wanhoopsdaad? Leg uit.
- Beschrijf zo duidelijk mogelijk (in vijf zinnen) het dilemma van hoofdgetuige Mira. Zou jij eveneens hebben getuigd in de rechtszaal of juist niet en veilig in Berlijn gebleven zijn? Leg uit.
- Beschrijf zo duidelijk mogelijk (in vijf zinnen) het dilemma van openbaar aanklager Hannah. Zou jij je neergelegd hebben in Hannah's situatie bij een compromis dat in zou gaan tegen de principes van gerechtigheid en genoegdoening van het slachtoffer maar dat in plaats daarvan tegemoetkomt aan het internationale bureaucratische en diplomatieke systeem? Leg uit.

Na afloop van de film

Opdracht 11.

Verdachte Duric gaat aan het eind van de film ongestraft vrijuit. Hij keert terug naar zijn vaderland Servië, waar zijn status als nationale volksheld tijdens zijn voorarrest alleen maar is gegroeid.

- Heeft de film een open of een gesloten einde? Beargumenteer je antwoord.
- Waaruit blijkt dat er toch ook hoop is aan het einde van de film?
- In de film staan veel partijen en belangen naast en tegenover elkaar. Kiest de maker uiteindelijk partij voor iemand? Leg uit waarom wel/niet.
- Wat wil de regisseur met de film zeggen, denk je? Licht je antwoord toe.

Opdracht 12.

In de reader staan de mensenrechten in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Lees de rechten door.

- De film speelt in 2008. De Bosnische Mira heeft begin jaren '90 tijdens de oorlog in Joegoslavië verschrikkelijke dingen gezien en ondergaan. De daders zijn (nog steeds) niet bestraft. Welke mensenrechten zijn in deze situatie in het geding?
- Nadat Hannah met veel moeite Mira heeft weten over te halen om te getuigen tegen Duric, blijken de aanklager, de verdediging en de politiek het op een akkoord gegooid te hebben. Mira mag als gevolg hiervan alleen getuigen over de gebeurtenissen in het dorp Kasmaj. Welke mensenrechten zijn in deze situatie in het geding?
- Welke mensenrechtenschendingen hebben volgens jou nog meer met deze film te maken? Licht je antwoord toe.
- Ken je nog meer landen waarin dergelijke mensenrechten geschonden worden?

Opdracht 13.

Verdeel de klas in vier groepen en speel het proces met de verschillende partijen in de rechtzaal na, naar eigen interpretatie. De eerste groep speelt de rol van openbaar aanklager Hanah, de tweede groep speelt de hoofdgetuige Mira, de derde groep speelt de rechter van het Joegoslavië-Tribunaal, de vierde groep speelt de verdediging van Goran Duric. Weeg de verschillende persoonlijke, politieke en juridische belangen goed tegen elkaar af. Gaat Goran Duric in jullie proces eveneens ongestraft vrijuit en/of wordt hij in zijn land vervolgd?

Opdracht 14.

In een filmrecensie geeft een recensent (schrijver) zijn persoonlijke oordeel over een film. Dat oordeel onderbouwt hij met argumenten.

Schrijf een recensie bij de film. De recensie moet minimaal een half A4'tje lang zijn.

Bedenk voor je gaat schrijven wat je van de film vindt. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de volgende elementen: het verhaal, de boodschap, het genre (thriller in combinatie met drama en waargebeurde verhalen). Bedenk ook voor wie, voor welke doelgroep, je de recensie gaat schrijven: bijvoorbeeld voor medescholieren, volwassenen of voor regeringsleiders. Houd in je achterhoofd dat je de recensie schrijft om anderen ervan te overtuigen de film te gaan bekijken of juist niet.